

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

16.06/18.06 Patrimoniul Național și dezvoltarea societății

Cifrul **15.817.06.24A**

Managementul implementării praxiologiei formativ-inovaționale în sistemul învățământului artistic național

Director de proiect *Tatiana Bularga, dr., conf. univ.*

ECHIPA DE CERCETARE

- **Vladimir Babii**, dr. hab., director de proiect în anul 2015
- **Tatiana Bularga**, dr., conf. univ., cercetător științific superior, director de proiect din anul 2016
- **Ion Gagim**, dr. hab., prof. univ., cercetător științific superior, din anul 2018
- **Margarita Tetelea**, dr., conf. univ., maestru în arte, cercetător științific superior, în perioada 2015-2018
- **Victor Ghilaș**, dr. hab., cercetător coordonator, cercetător științific superior, în perioada 2015-2018
- **Eugenia Maria Pașca**, dr., prof. univ., cercetător științific superior, în perioada 2017-2018
- **Lidia Ciolacu**, dr., cercetător științific, în perioada 2017-2018
- **Tatiana Gînju**, lector univ., cercetător științific stagiar, în anul 2015
- **Marina Caliga**, lector univ., cercetător științific stagiar, în anul 2016
- **Oxana Niculica**, asistent univ., traducător, în perioada 2015-2017

Obiectivul principal al proiectului constă în redimensionarea conceptului eficienței și conexiunea cu alte concepte esențiale necesare în contextul specificului de formare a personalității prin acțiuni artistice calitative realizate fiind cu un randament înalt, **iar pe termen lung** în *implementarea graduală* a praxiologiei formativ-inovaționale în învățământul artistic *extrașcolar, preuniversitar și universitar*, ce oferă sistemului următoarele oportunități:

- a) schimbarea cardinală a mentalității profesionale a cadrelor didactice efectuată prin transpunerea gândirii acestora de la situația de a fi receptivi la situația de a fi *receptiv-inovativi*;
- b) eliminarea discrepantei dintre teoria și practica educațională, deoarece formarea cadrelor didactice în direcția implementării unei praxiologii inovaționale durabile, în linii mari, presupune reorientarea practicianului spre conștientizarea și aprofundarea într-o importantă ramură a științei – *eficiența acțiunii umane* (profesorului/ elevului/ studentului).

Praxiologia formativ-artistică, fiind un domeniu educațional sensibil, centrat pe elev/student, a impus rezolvarea prin proiect a următoarelor obiective:

- ▶ specificarea și sistematizarea demersurilor teoretice ale conceptului eficienței, chemate să servească drept noi și utile direcții pentru educarea personalității proactive;
- ▶ elaborarea modelului de funcționare calitativă a dezvoltării, organizării și difuzării cunoștințelor despre praxiologia formativ-inovațională în domeniul artei;
- ▶ monitorizarea acțiunilor de implementare graduală a modelului elaborat în baza conceptului eficienței artistice.

Rezultatele științifice ale cercetărilor efectuate în cadrul proiectului.

În cadrul proiectului au fost elaborate:

- Conceptul de implementare a praxiologiei formativ-inovaționale în sistemul învățământului artistic național (școli de muzică/arte pentru copii, licee de arte, facultăți cu profil artistic) și metodologia de valorificare a resurselor individual-artistice a actorilor procesului formativ-educational (pentru elevi/studenți și pentru profesori), publicate în **Ghidul „Praxiologia inovativ-artistică”, autori Vladimir BABII, Tatiana BULARGA, Iași, Editura ARTES, 2015, 139 p. ISBN 978-606-547-276-1.**
- Programul de formare profesională continuă **Instruire artistică** pentru cadrele didactice din învățământul artistic extrașcolar, aprobat de MECC nr. de înregistrare 03/4-09/4412 din 5 aprilie 2018.
- Curriculumurile la modulele Programului de formare profesională continuă *Instruire artistică*, aprobate la ședința Senatului Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, proces-verbal nr. 15 din 16 mai 2018 și coordonate de MECC: Curriculumul la Modulul *Didactica disciplinei școlare*; Curriculumul la Modulul *Psihopedagogie*; Curriculumul la Modulul *Dezvoltare profesională*.
- Curriculumurile la disciplinele programului de studii la ciclul I Licență, specializarea Muzică și la ciclul II Masterat, specializarea Didactica disciplinelor artistice, care urmăresc re-dimensionarea factorilor personali, atitudinali, comportamentali, responsabili de cultivarea unei **pedagogii a sinelui, unui stil proactiv de învățare/predare, comunicare.**

În cadrul proiectului au fost elaborate:

- *Curriculumul general pentru învățământul artistic extrașcolar (pentru școlile de muzică/arte pentru copii).*

- Notele de curs la disciplinele noi ale planului de învățământ la studii de Masterat în Didactica disciplinelor artistice, care urmărește formarea unui specialist în domeniul educației artistice cu viziuni inovative, cu o cultură managerială solicitată în actualitate (Notele de curs la disciplina Eficiența învățământului artistic, autor T.Bularga, dr., conf. univ.; Notele de curs la disciplina Evoluția învățământului artistic, autor M.Tetelea, dr., conf. univ.).

- **Au fost organizate două Conferințe științifico-practice internaționale „Valorificarea strategiilor inovatoare de dezvoltare a învățământului artistic contemporan” (11-12 decembrie 2015), Ediția I-a și „Valorificarea strategiilor inovatoare de dezvoltare a învățământului artistic contemporan” (15-16 iunie 2018), Ediția a II-a cu participarea cercetătorilor, masteranzilor, doctoranzilor, pedagogilor – practicieni din sistemul învățământului artistic preuniversitar și universitar din R.Moldova, România, Ucraina, Rusia, China, Italia, Franța.**
- ▶ Au fost publicate volumele Conferințelor științifico-practice internaționale : „Valorificarea strategiilor inovatoare de dezvoltare a învățământului artistic contemporan” (11-12 decembrie 2015), Ediția I-a; „Valorificarea strategiilor inovatoare de dezvoltare a învățământului artistic contemporan”, Ediția a II-a.
- ▶ A fost realizat programul experimental de implementare a *Conceptului formativ-inovativ* în cadrul studiilor artistice la Facultatea de Arte Frumoase a Universității de Stat din Moldova; AMTAP; Colegiul de Muzică „Ștefan Neaga” din Chișinău; Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași; Colegiul Național de Arte „Octav Băncilă din Iași; Liceul cu profil artistic „Onisifor Ghibu” din Chișinău; Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți; Liceul de Arte „Amadeus” din Bălți; școala de Muzică „George Enescu din Bălți; școala de Arte „Ciprian Porumbescu” din Bălți.

- ▶ A fost organizat Festivalul folcloric „*Drag mi-i cântecul străbun*” cu participarea elevilor din școlile de muzică/arte pentru copii din nordul Republicii Moldova (grupul-țintă al programului experimental) pentru cea mai reușită/artistică interpretare vocală (mai 2017).
- ▶ Au fost organizate și monitorizate cursuri de formare profesională continuă pentru cadrele didactice din învățământul artistic extrașcolar, învățământul artistic preuniversitar din Moldova la Programul de formare profesională continuă *Instruire artistică* elaborat în cadrul proiectului, unde cadrele didactice din învățământul artistic au avut oportunitatea să atingă o cultură organizațional-pedagogică, raportată la nivelul conceptului de formare prin inovare.
- ▶ Rezultatele cercetărilor au fost implementate în perioada ianuarie-iunie 2017, ianuarie-iunie 2018 în cadrul cursurilor de formare continuă în România pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar la Centrul de formare profesională *Info Educația*, Iași, România (Cursuri de Mentorat; Cursuri de Management educational; Cursuri de Metodiști), acreditate de către Ministerul Educației Naționale a României.

- ▶ A fost organizat Festivalul de Arte și Educație „*Toamna Enesciană*”, 17 septembrie – 5 octombrie 2018, care a cuprins evenimentele, precum conferință, lansare de carte editată în proiect, 4 master class, 5 recitaluri de muzică academică susținuți de interpreții din Moldova și România.
- ▶ Rezultatele cercetărilor au fost diseminate de către colaboratorii proiectului în cadrul conferințelor internaționale (cercetătorii proiectului au susținut în decursul anilor de realizare a proiectului circa 65 rapoarte științifice) în vederea aprobării și implementării ulterioare a praxiologiei inovaționale în învățământul artistic preuniversitar și universitar din Moldova, România și Ucraina.
- ▶ Au fost publicate 2 monografii, 2 manuale școlare, 3 capitole în monografii, 2 volume ale conferințelor științifico-practice internaționale, 60 articole științifice dintre care 9 în reviste cu factor de impact, 8 lucrări didactice, 16 rapoarte/teze ale comunicărilor care reflectă rezultatele cercetărilor.

Participarea în programe și proiecte internaționale, inclusiv propunerile prezentate/câștigate în cadrul concursurilor naționale și internaționale cu tangență la tematica cercetării proiectului realizat.

- Proiectul internațional *Învățământ artistic românesc - învățământ artistic european*, inițiat conform contractului nr. 192 din 10 noiembrie 2017, cu participarea profesorilor și studenților Universității Naționale de Arte „George Enescu” din Iași, profesorilor și studenților colegiului național de arte „Octav Băncila” din Iași și cu muzicienii din 3 regiuni din Italia – Abruzzo, Calabria și Sicilia. proiectul s-a realizat la Universitatea Națională de Arte „G.Enescu” din Iași, România și Filarmonica pentru copii din cadrul Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți” și a vizat promovarea workshop-ului internațional de interpretare muzicală vocal-instrumentală și a recitalurilor de muzică vocal-instrumentală.

- Proiectul Cultural Internațional „*Alexandr Scriabin – 100*”, realizat cu susținerea Ministerului Educației Naționale a României, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași, Institutul de Pregătire Psihopedagogică și Consiliere, Iași, România. Proiectul a presupus susținerea în România, R.Moldova și Ucraina a recitalurilor pianistice din creațiile lui A.Scriabin și editarea monografiei *Poeme pentru pian de Alexandr Scriabin. Perspective interpretative*, autor L.Constantinovici.

- Proiectul Internațional *Toamna Enesciană*, câștigat și realizat de către Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți și Institutul Cultural Român, București. Proiectul s vizat organizarea Festivalului de arte și educație *Toamna Enesciană* în perioada 27 septembrie-5 octombrie 2018.

PUBLICAȚII ȘTIINȚIFICE

Genul lucrării	Cantitatea
Manuale/ dicționare/ lucrări didactice (naționale / internaționale)	2
Monografii	1
Capitole în monografii	3
Volumele conferințelor	2
Articole din reviste cu factor de impact	10
Articole în reviste naționale categoria C	3
Articole în alte reviste naționale	9
Articole în culegeri internaționale	38
Lucrări didactice, note de curs /suporturi de curs (aprobate de consiliul metodic, consiliul facultății):	8

ORGANIZAREA MANIFESTĂRILOR ȘTIINȚIFICE

Conferința științifico-practică internațională

VALORIFICAREA STRATEGIILOR INOVAȚIONALE DE DEZVOLTARE A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ARTISTIC CONTEMPORAN

Ediția I-a, 11-12 decembrie 2015

La lucrările Conferinței au participat cca 70 titulari universitari, inclusiv, din România, Ucraina, Federația Rusă, Republica Moldova, Italia; peste 100 de cadre didactice din învățământul artistic preuniversitar; 22 de masteranzi; 18 doctoranzi.

Dezbaterile în cadrul conferinței au confirmat necesitatea și oportunitatea implementării praxiologiei formativ-inovaționale în sistemul învățământului artistic național la toate nivelurile (preuniversitar, universitar).

ORGANIZAREA MANIFESTĂRILOR ȘTIINȚIFICE

Conferința științifico-practică internațională

VALORIFICAREA STRATEGIILOR INOVAȚIONALE DE DEZVOLTARE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ARTISTIC CONTEMPORAN

Ediția a II-a, 15-16 iunie 2018

La conferință au participat: colaboratorii proiectului; reprezentanții Cabinetului metodic al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova; 75 de personalități din mediul învățământului artistic și academic din Moldova, România, Rusia, Ucraina, Franța, Italia și China, 150 cadre didactice din instituțiile de învățământul preuniversitar și artistic extrașcolar din Moldova.

Conferința a constituit un prilej pentru prezentarea, dezbateră și diseminarea informațiilor din domeniul educației artistice în conformitate cu ideile inovaționale produse în teoria și praxiologia națională și internațională.

Evenimentul organizat a confirmat randamentul estimat al implementării în sistemul învățământului artistic extrașcolar, preuniversitar și universitar național și românesc al modelelor praxiologice inovative de organizare eficientă a acțiunilor artistice a profesorilor și a elevilor/studentilor.

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHOLOGIEI ȘI ARTE
CATEDRA DE ARTE ȘI EDUCAȚIE ARTISTICĂ

Proiectul de cercetare
*Managementul implementării praxiologiei formativ-inovaționale
în sistemul învățământului artistic național*

*Valorificarea strategiilor inovaționale de dezvoltare
a învățământului artistic contemporan*

Conferință științifico-practică internațională
Ediția a 2-a

*Fostering the innovative strategies for contemporary
artistic education development*

**International scientific-practical conference
The 2 nd Edition**

15-16 iunie 2018

ORGANIZAREA EVENIMENTELOR CULTURALE

Festivalul de Arte și Educație

TOAMNA

ENESCIANĂ

27 septembrie – 5 octombrie 2018

IMPLEMENTAREA REZULTATELOR CERCETĂRII ÎN CADRUL CURSURILOR DE FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ ÎN MOLDOVA ȘI ROMÂNIA

RELEVANȚA REZULTATELOR ȘTIINȚIFICE APLICATIVE OBȚINUTE

Tehnologiile și tehnicile de implementare și diseminare a rezultatelor cercetărilor au atins publicul țintă preconizat inițial și au indus în sistemul educațional schimbările proiectate, precum:

- creșterea randamentului resurselor interne-externe investite în acțiunea didactică și acțiunea artistică a elevului/studentului și gradul de eficiență a acestora;

- validarea praxiologică a fundamentelor teoretice de eficientizare a resurselor investite integrațional în procesul educației artistice; implementarea demersurilor teoretice și tehnologiilor concepției eficienței, concepute drept cauză și efect formativ în contextul educației artistice naționale.

Proiectul a asigurat implementarea în sistemul învățământului artistic preuniversitar și universitar a conceptului praxiologic inovativ axat pe reorientarea practicienilor de la conștientizarea educației artistice ca fenomen secundar la cel de prioritate culturală a societății de tip european, pe colaborarea factorilor educaționali universitari și preuniversitari în scopul realizării schimbărilor proiectate în sistemul educațional artistic atât național, cât și cu extinderi a ariei de implementare pe plan internațional (în învățământul artistic din Moldova și România).

CONCLUZII ȘI PROPUNERI DE PERSPECTIVĂ

- Ca rezultat al realizării cercetărilor la proiect s-a constatat fezabilitatea și oportunitatea implementării în curriculumul și procesul educațional în instituțiile de învățământ artistic extrașcolar (școli de muzică/arte pentru copii), liceal (licee cu profil artistic), preuniversitar (colegii de muzică) și universitar (universități de arte, academii de arte) a prevederilor conceptului praxiologiei inovativ-artistice, ce contribuie la schimbarea competențelor vechi (tradiționale) atât a profesorilor, cât și a elevilor/studentilor în competențe praxiologice noi; deschiderea cadrelor didactice spre schimbare, creșterea simțitoare a nivelului responsabilității, inițiativei, independenței și creativității.
- *Se propune, pentru perspectivă, de a continua implementarea conceptului praxiologic inovativ axat pe re-orientarea practicienilor de la conștientizarea educației artistice ca fenomen secundar la cel de prioritate culturală a societății de tip european, pe colaborarea factorilor educaționali universitari și preuniversitari în scopul realizării schimbărilor proiectate în sistemul educațional artistic atât național, cât și ca extinderi a ariei de implementare pe plan internațional (în învățământul artistic din România și Ucraina).*

MULȚUMIM PENTRU ATENȚIE

